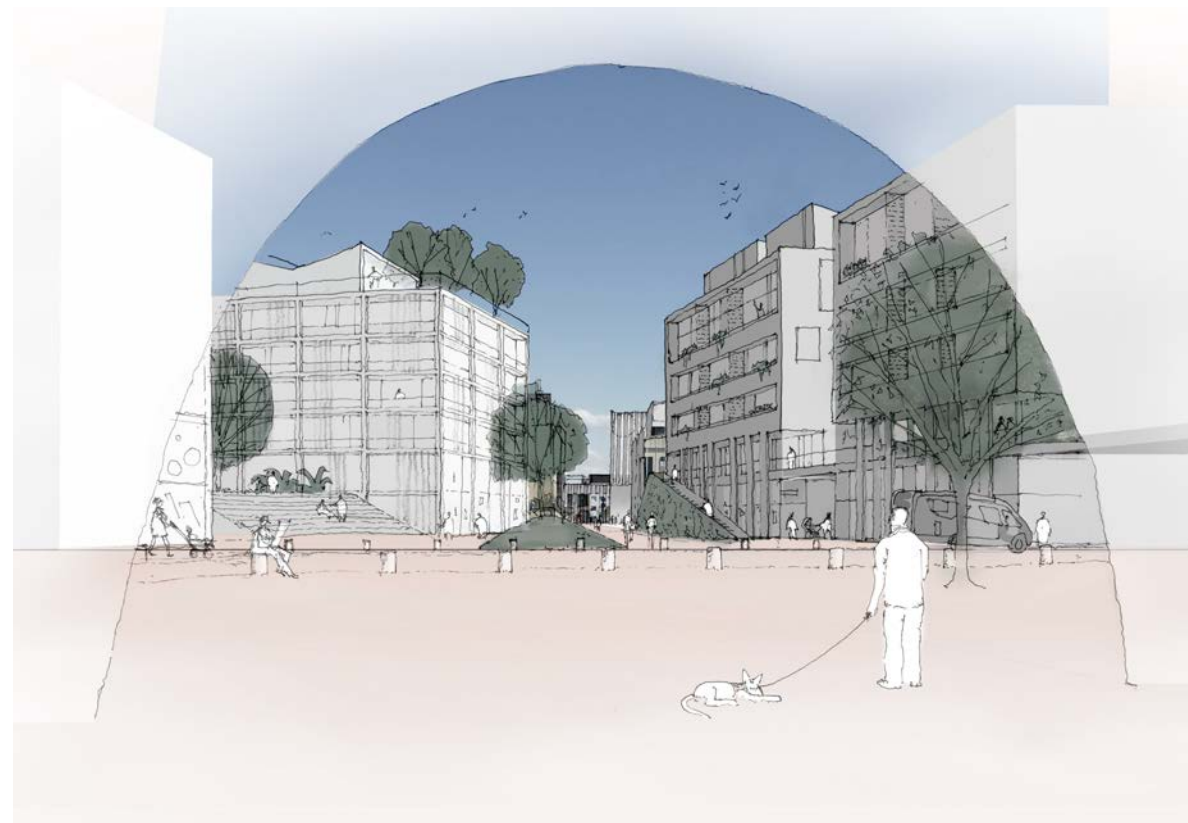

PORIN PASAASI

yleissuunnitelma

30.11.2020

Harris
Kjisik

Pasaasin yleissuunnitelma

Pasaasi on keskeisesti Porin keskusta-alueeseen liittyvä, väljästi rakennettu vajaan 30 hehtaarin alue, jonka asemaa osana kaupunkikeskustaa halutaan vahvistaa ja kehittää. Puukaupunki ja Porin omalaa-tuisuus toimivat suunnittelun lähtökohtina. Parhaimmillaan Pasaasin alueesta voi muodostua kaupungin idänpuoleinen magneetti monipuolisine muun muassa hyvinvointiin ja vapaa-ajan viettoon liittyvine houkutuksineen. Päämääränä on luoda edellytykset viihtyisän kaupunkitilan kehittymiselle, alueen turvalliselle saavutettavuudelle ja luontevien asunto-kokonaisuuksien syntymiselle. Yleissuunnitelmassa haetaan suuntaviivoja alueen kehittämiseksi tuleville 20 vuoden aikana. Yleissuunnittelutyön aikana on työstetty vaihtoehtoisia luonnoksia alueelle ja esitetävä yleissuunnitelmaluonnos perustuu ohjausryhmän kommenttien perusteella jatkokehitettyyn vaihtoehtoon. Yleissuunnitelman pohjalta on mahdollista vaihteittaan kehittää eri hankekokonaisuuksia ja laatia toteutussuunnitelmia.

Suunnitelman tavoitteena on jatkaa Porin keskustan rakennetta ja korostaa Keskusaukiota ja Pasaasin aluetta osana Porin hienoa Promenadia. Pasaasin aluetta esitetään täydennettäväksi etelä- ja pohjoispuolisten alueiden korttelirakennetta mukaillen. Pasaasi toimii ikään kuin liimana pohjoispuolisen hienon 5. Kaupunginosan ja Uudenkoiviston alueen välillä. Suunnitelman päämääränä on kehittää aluetta monipuoliseksi, liikkumiseen kannustavaksi, houkuttelevaksi asuin- ja toimintaympäristöksi, joka palvelee kaikkia ikäryhmiä ja on aktiivinen kaikkina vuoden- ja vuorokaudenaikoina. Alueen vetovoimaa lisätään kehittämällä alueen julkisia ulkotiloja, monipuolistamalla palveluja ja luomalla uusia hyvinvointia palvelevia toimintoja sekä uudella asuinrakentamisella.

Viherraitti – jalankulun ja pyöräilyn raitti

Tärkeässä roolissa Pasaasin suunnitelmassa on aluetta länsi-itäsuunnassa halkova jalankulun ja pyöräilyn raitti, jonka varrelle tärkeimmät ulkotilat sijoittuvat. Reitin polttopisteenä on Keskusaukio, joka ohjaa Porin Promenadin suunnasta tulevaa liikennettä raitille kohti itää. Tavoitteena on, että luonteeltaan ja toiminnaltaan erilaisista ulkotiloista muodostuu kiinnostava ja eläväinen sarja, johon kehitettävän Keskusaukion lisäksi kuuluu linja-autoaseman itäpuolinen taskupiha, keskeinen leikkipuisto, kevyenliikenteenpainotteinen vehreä Teljänkatu, uimahallin, Kuninkaanhaankoulun ja urheilutalon ympäristöön kaavailtu hyvinvointikampus sekä alueen itäosaan esitetyt toiminnalliset liikunta- ja viheralueet. Yhteys jatkuu alueelta itään Paanakedonkadun alittavan kevyenliikenteenväylän välityksellä. Raitin varrelle sijoittuvien rakennusten toteutusta tulee ohjatta siten, että keskeisiä kaupunkitiloja rajaaviin rakennuksiin liittyy sellaisia tiloja ja toimintoja, jotka voivat aueta ulos osaltaan aktivoiden ulkoalueita.

Ulkotilojen käsittely

Ulkotilojen käsittelyssä kivi, kasvit ja vesi nivoutuvat yhteen. Tärkeimpiä ulkotiloja on ajateltu korostettavan porttiaiheilla, muista alueista poikkeavalla maanpinnan käsittelyllä, valaistuksella ja rakennushankkeisiin kytkettävällä taiteella. Erilaisilla maanpinnan käsittelyllä voidaan luoda eriluonteisia ulkotiloja ja kulkuväyliä.

Viherraitti toimii vihreiden elementtien lankana. Vehreyttä korostetaan koko reitin varrella kuhunkin paik-

kaan soveltuvan monipuolisen puuston ja vaihtelevan ja runsaan kasvillisuuden avulla. Paikoin runkopuut latvuksineen luovat auringolta suojaavan katon vastapainona aurinkoisille paikoille. Kasvillisuutta valittaessa suositaan väritykseltään vaihtelevia, korkeita ja matalia lajeja. Ikkivihreät kasvit tarjoavat tuulensuojaa ja vehreyttä myös talviaikaan. Maanpeitekasvillisuudessa suositaan runsaita istutuksia esimerkiksi matalia pensaita ja sitkeitä perennoja. Veistosmaisista puita kohdevalaistaan. Raitin kapeimpiin kohtiin vehreyttä voidaan tuoda vähän tilaa vievällä puustolla kuten pylväshaavoilla tai vertikaaliviherelementtien avulla.

Hulevesien keräys istutettavine allas- ja kaukalorakennelmineen toimii myös ulkotilojen miellyttävyyttä lisäävänä elementtinä. Vettä kannustetaan käyttämän elämyksellisesti myös esimerkiksi vesileikkielementteinä. Hulevesiratkaisuissa suositaan luontopohjaisia ratkaisuja, esimerkiksi huleveden keräiminä toimivia kasvillisuusaltaita ja -painanteita.

Asuinrakentaminen

Uutta asumista on esitetty erityisesti alueen itäosaan, johon on kehitelty monipuolista korttelirakennetta. Toiveena on, että itäosasta muodostuisi rikas ja erityinen puutalomiljöö. Paanakedonkadun varteen on esitetty aluetta idän puolelta rajaavia kehystaloja, jotka olisivat tunnistettavia maamerkkejä Poriin saavuttaessa. Näyttävät, mutta ilmeeltään hengittävät kehystalot yhdistävät vanhan puukaupungin matala- ja tiivis rakentamistapaa ja kerrostalorakentamista. Ne ovat yhdistelmä kerrostaloista, maantason artesaanitaloista ja pysäköintihallista, jonka päällä on viherterassi. Tyypiltään tavanomaiset pistetalot kannattelevat kaksikerroksia ”talopalkkeja”. Kokonaisuuteen liittyy

myös terassitalo ja atriumtaloja. Kaupunkihuvilat / townhouset Kuninkaanhaanaukion pohjoispuolella täydentävät 50-luvun asuinkorttelia.

Liikenne ja pysäköinti

Liikenteen hallitsevaa asemaa pyritään vähentämään rauhoittamalla läpiajoliikennettä keskeisillä alueilla, vähentämällä laajojen maanpäällisten pysäköintialueiden määrää sekä rajaamalla katutiloja täydennysrakentamisella kaupunkimaiseen tapaan. Kuninkaantietä pitkin saapuva kaupungin sisäänajoliikenne ohjataan Vähälinnankadulle Keskusaukion sijaan. Presidentinpuistokadun asemaa läpiajokatuna vähennetään. Kuninkaantieltä esitetään kaksi uutta sisäänajoa liikenneympyröineen. Ratkaisu toimii myös keinona rauhoittaa Kuninkaantien liikennettä ja vähentää ajoneuvojen nopeutta.

Aluetta halkovan viherraitin ja pohjois–eteläsuuntaisen ajoneuvoliikenteen risteäminen on ajateltu toteuttavan esteettömästi leveillä korotetuilla jalankulun ylityksillä Vähälinnankadun ja Presidentinpuistokadun kohdilla. Korotusten lisäksi turvallisuutta voidaan näissä kohdin lisätä kaventamalla ajorataa, jolloin raitin suunnassa ylitysmatkat jäävät mahdollisimman lyhyiksi ja toisaalta ajonopeudet pysyvät alhaisempina. Lisäksi suunnitelmassa on esitetty Vähälinnakadun ylittävä, raitin eteläpuolisiin rakennushankkeisiin kytkeytyvä kävelysilta. Kuninkaantien eteläreunalla kulkeva ja keskusaukioon liittyvä pyöräilybaana tarjoaa sujuvan ja nopean pyöräily-yhteyden. Jatkosuunnittelussa tulee huomioida, että keskusaukion kohdalla baanan ratkaisujen tulisi toisaalta mahdollistaa ”baanamainen” selkeä eteneminen pyörällä, mutta myös turvallinen jalankulkuympäristö.

Pintapysäköinnin määrää alueella vähennetään kyt-
kemällä alueen rakennushankkeisiin rakenteellista
pysäköintiä. Asuinrakentamisen pysäköinnin tarpeet
esitetään ratkaistavaksi pääosin pihakannen alle si-
joittuvina pysäköintialueina. Alueen itäosaan on esi-
tetty kaksi alueen rakennushankkeisiin kytkeytyvää
pysäköintitaloa, joihin liittyy myös muita toimintoja
kuten harraste-, hyvinvointi- ja tapahtumatiloja.

Yleissuunnitelmassa esitetyt liikennealueet ja pysä-
köintijärjestelyt ovat alustavia ja lopulliset tilavarauk-
set tarkentuvat jatkosuunnittelussa.

Keskusaukio

Yleissuunnitelman ehdotuksessa keskusaukion ym-
päristön käsittelyä selkeytetään ja toimintoja moni-
puolistetaan. Kaakkoiskulmaan esitetty tornimainen
asuinrakennus, ”Pasaasin Poiju”, toimii aksenttina ja
ohjaa kulkijaa kohti Pasaasin kevyenliikenteenrait-
tia. Asuinrakennuksen alakertaan sijoittuisi liike- ja
palvelutilaa ja ylimmässä kerroksessa voisi toimia
esimerkiksi näköalaravintola. Keskusaukiota jäsen-
tää ravintola-kahvilapaviljonki aukiolle levittäytyvine
terasseineen. Aukion eteläpuolinen oleva hotelli- ja
liikerakennus ja uuden aukion kaakkoiskulman torni-
rakennus yhdistetään suunnitelmassa pergolalla, joka
rajaa aukiota ja luo portin Kuninkaantieltä saavutta-
essa.

Aukiota käsitellään jatkuvana aukiopintana. Aukion
ympäriällä liikenne rauhoitettaisiin linja-autoaseman
länsipuolella ja aukion etelälaidalla, jotka toteutet-
taisiin shared space -tyyppisenä ratkaisuna. Shared
space alueilla eri liikennemuodot jakavat saman tilan
ja liikkuminen tapahtuu varovaisesti toiset liikkujat

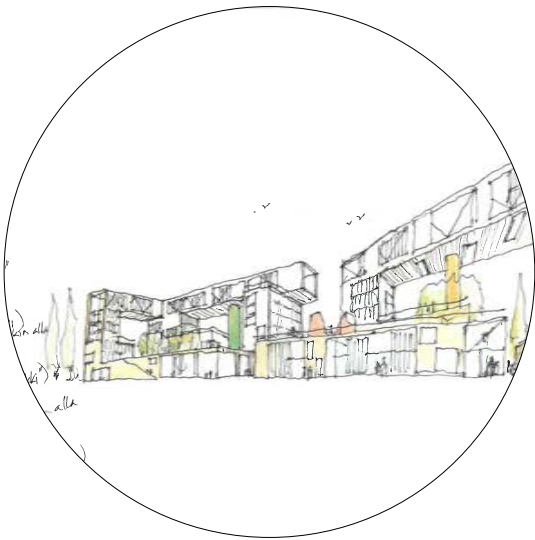
huomioiden. Vaikka eri liikennemuodot jakavat tilan,
niin silti sen pitää tuntua turvalliselta niin edestakai-
sin scoottaavalle koululaiselle, koiranulkoiluttajalle
kuin pyöräilijälle ja autoilijallekin.

Aukion kiveyksissä voidaan hyödyntää osittain ole-
vaa historiallista kiveystä ja esimerkiksi eri sävyisiä
tiilikiveystä. Vanhan linja-autoaseman asemaa ehdo-
tetaan korostettavan näkymää kehystävällä puustol-
la sekä linja-autoaseman taakse rauhallisen taustan
luovalla rakentamisella. Osa aukiosta voi olla runko-
puun latvuksilla katettua muodostaen tunnelmal-
taan erilaista ulkotilaa.

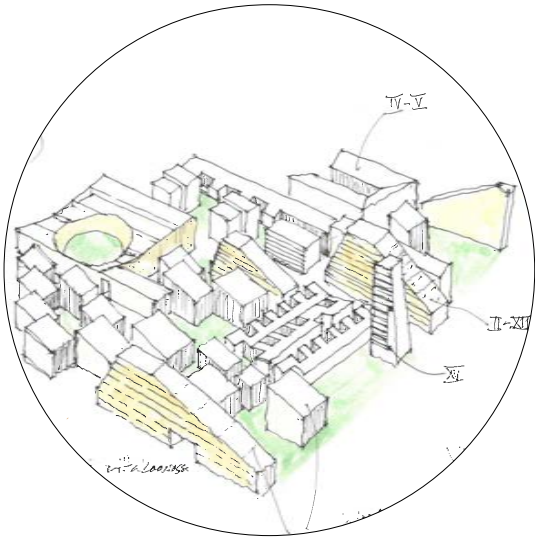
Hyvinvointikampus

Yleissuunnitelmassa uimahallin, urheilutalon ja Ku-
ninkaanhaan koulun ympäristöä täydennetään ja
kehitetään houkuttelevaksi hyvinvointikeskuskoko-
naisuudeksi. Lähtökohtana on fyysisen ja henkisen
hyvinvoinnin huomioiminen, liikkumiseen innosta-
minen sekä hyvän olon hakeminen yksin ja pienessä
ryhmässä. Uinti, kylpeminen ja laitteista riippumaton
omaehtoinen liikkuminen ovat toimintojen keskiös-
sä. Liikunnallisuudesta halutaan luoda luonteva osa
arkea - omassa lähiympäristössä ympäri vuoden, ym-
päri vuorokauden.

Peruskorjattavan urheilutalon edustalle esitetty ak-
tivateettipuisto esimerkiksi ”pump track” –ratoineen
ja kaikille avoin Kuninkaanhaan koulun liikuntapiha
pelikenttineen kannustavat omatoimiseen liikkumi-
seen. Uintimahdollisuuksia ehdotetaan laajennetta-
vaksi pysäköintilaitoksen katolle sijoittuvalla ulko-
uimalalla. Myös kulttuuritapahtumat voivat löytää
paikkansa hyvinvointikampuksen ympäristöstä.

idealuonnos aluetta rajaavista ke-
hystaloista

idealuonnos monipuolisista
puutalokortteleista

Kuninkaantien tuntumaan sijoittuvassa monitoimi-
halli-pysäköintitalorakennuksessa yhdistyy maise-
ma-arkkitehtuuri ja rakennusarkkitehtuuri: maaston-
muotoilulla rakennus liittyy osaksi liikenteen melulta
suojaavaa vihervallia. Monitoimihallin pohjoispuo-
lelle on esitetty niin ikään maisemarakentamisen
keinoin luotava viheramfi, joka tarjoaa paikan ulkoil-
matapahtumille ja oleiluun. Kumpareet ja maaston-
muotoilut tuovat vaihtelua topografiaan. Monitoi-
mihallin ympäristöllä on keskeinen rooli hulevesien
hallinnassa, vihreys toimii läpäisevänä pintana sa-
devesille.

Rakentumisen vaiheistus

Aluetta voidaan suunnitella ja toteuttaa osa-alueit-
tain joustavasti. Ensimmäisiä toteutuskohteita voivat
ovat Urheilutalon peruskorjaus ja Kuninkaanhaan
koulun piha-alue. Keskeneräisen ilmeen välttämise-
ksi olisi suotuisaa, että alueen täydentyminen al-
kaisi lännestä siirtyen vaiheittain kohti itää.

Seuraavat asemakaavoitus-, tontinluovutus- ja to-
teutussuunnitteluvaiheet määrittävät tarkemmat to-
teutustavat Pasaasin kehittämiseksi. Hyvän lopputu-
lokseen pääsemiseksi ehdotamme, että keskeisten
osa-alueiden hankkeiden toteutumista ja ohjausta
ohjaa näitä varten perustettava työryhmä. Pitämällä
tavoitteet korkealla Pasaasin alueesta voi muodos-
tua Porin elinkeinoja, kilpailukykyä sekä houkutus-
arvoa lisäävä osa kaupunkikeskustaa.

Uudisrakentamisen määrä

Uudisrakentaminen asuinkortteleissa
yht. n. 90 000 k-m2
(Presidentin puistokadun itäpuoli 41 000 m2,
muut alueet 49 000 m2)

Uudisrakentaminen palvelukortteleissa
yht. 16 500 k-m2

Ohjausryhmä:

Porin kaupunki

Kaupunkisuunnittelu:

Mikko Nurminen

Sari Kivioja

Risto Reipas

Juha Mäkelä

Daniel Nagy

Heli Nukki

Liikuntapalvelut:

Petteri Lahti

Taide- ja kulttuuripalvelut:

Jyri Träskelin

Perusopetus:

Veera Toivonen

Tilajohtaminen:

Mika Suojanen

Infrajohtaminen:

Eija Riihimäki

Katja Tuomala

Joukkoliikenne ja liikkuminen:

Merika Lanne

Viestintä:

Ellie-Mari Sulonen

Marika Virtanen

Suunnittelutyöryhmä

Arkkitehtitoimisto Harris - Kjisik Oy

Arkkitehtisuunnittelu:

Trevor Harris

Henna Iinsalo

Kathleen Diemé

Havainneaineisto:

Kwan Yui Ip

Destia Oy

Zuzana Hrasko-Johnson, maisemasuunnittelun asiantuntija

Antti Soisalo, liikennesuunnittelun asiantuntija

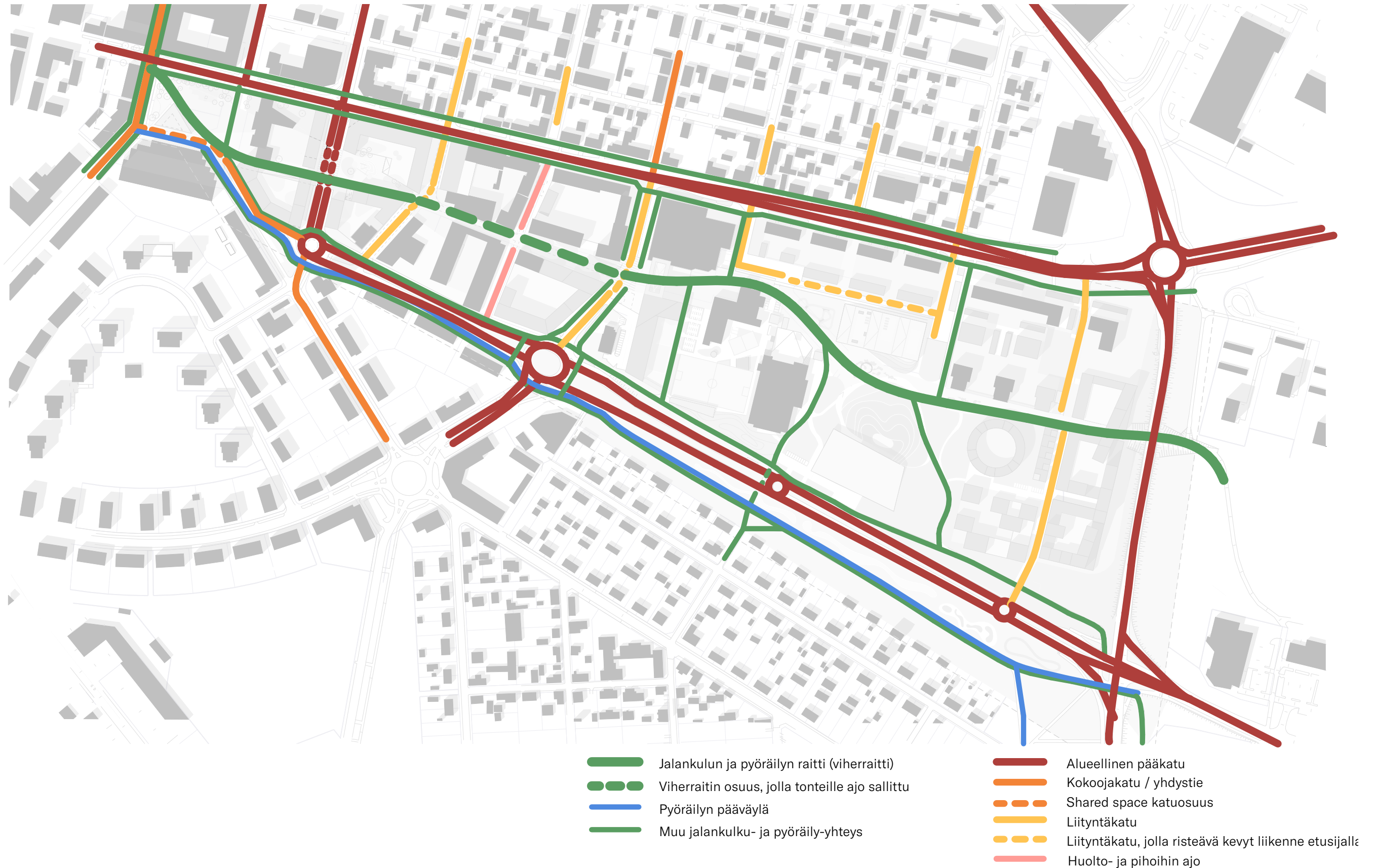

[illegible]

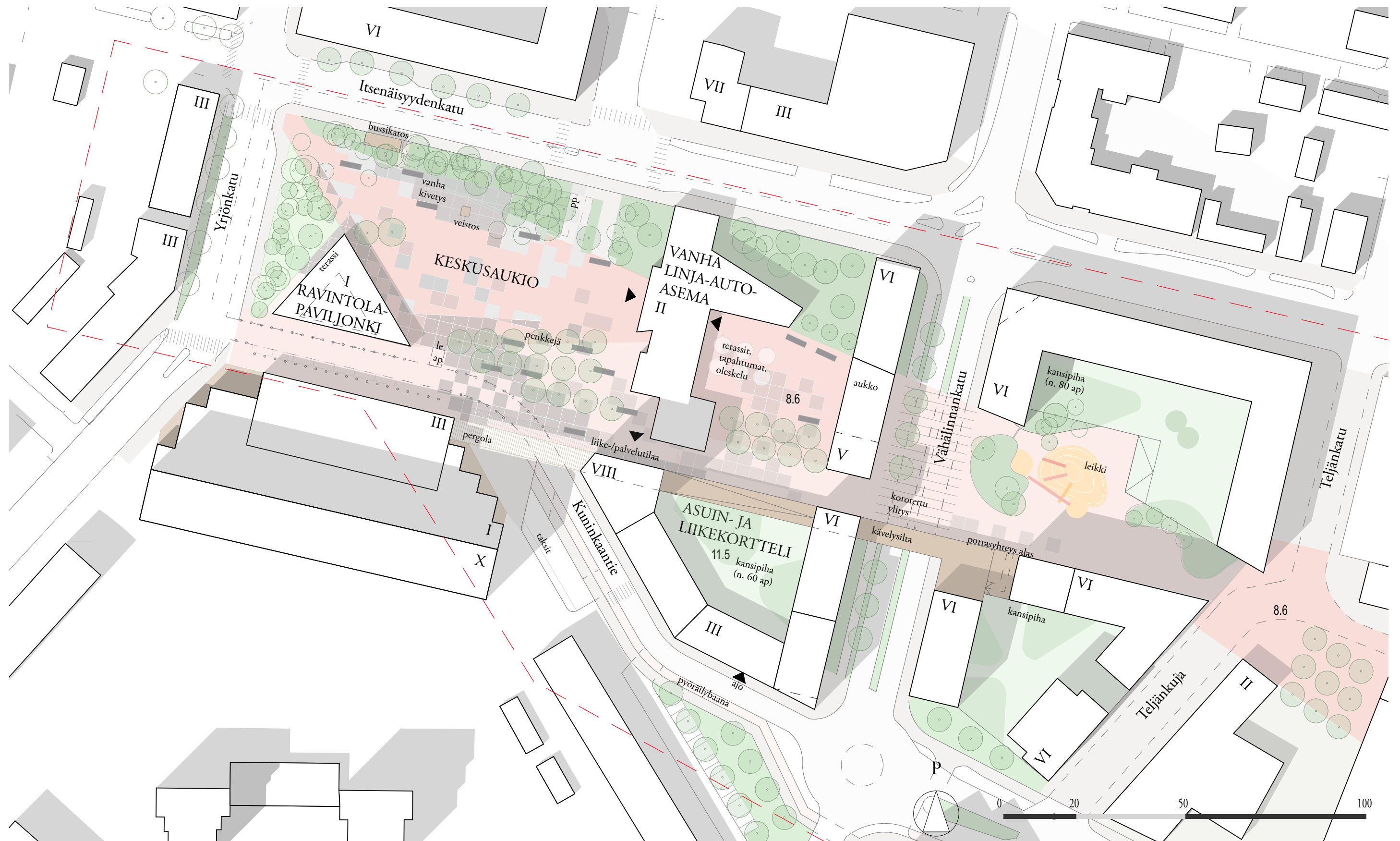
ILMAKUVA

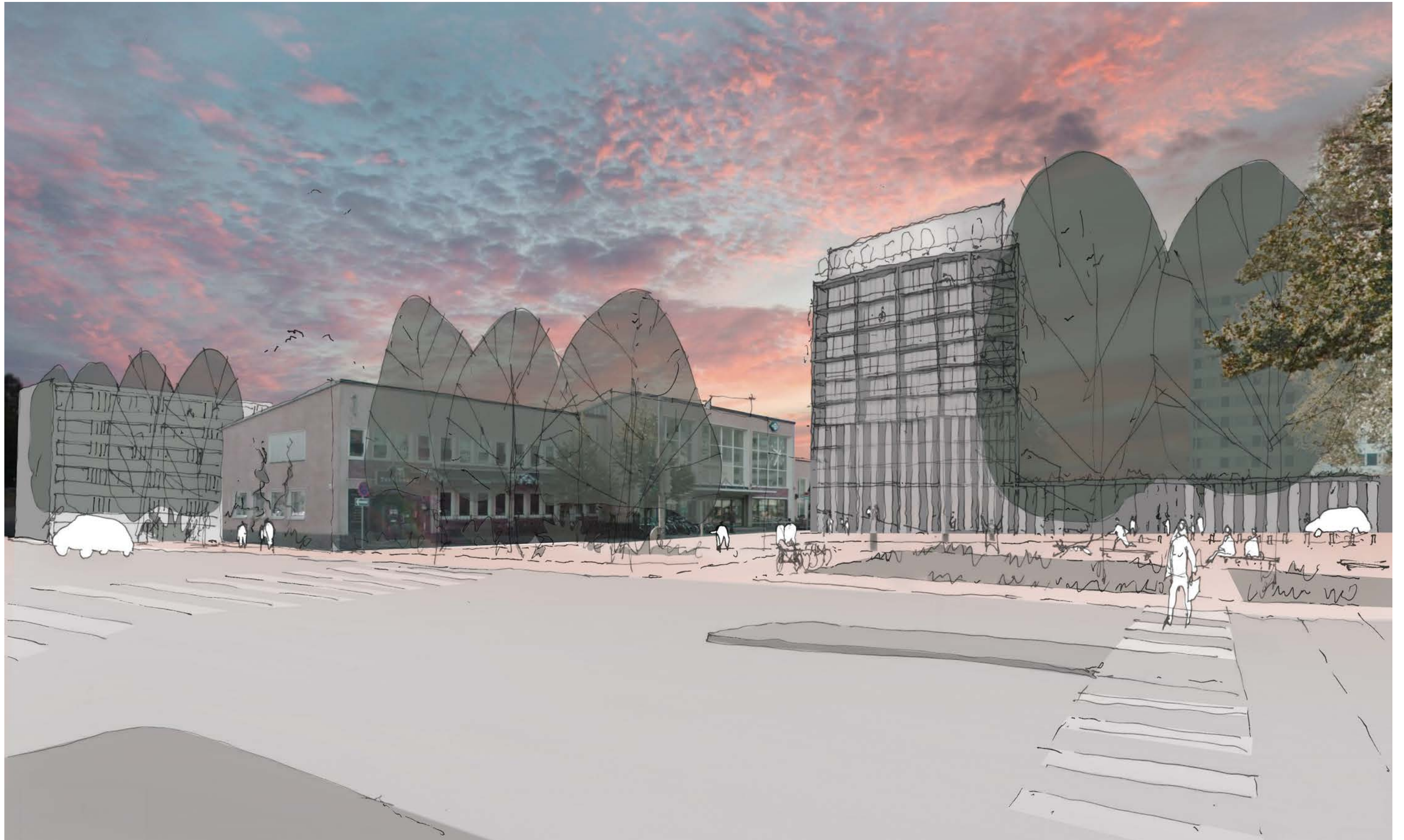
LIIKENNEJÄRJESTELYT

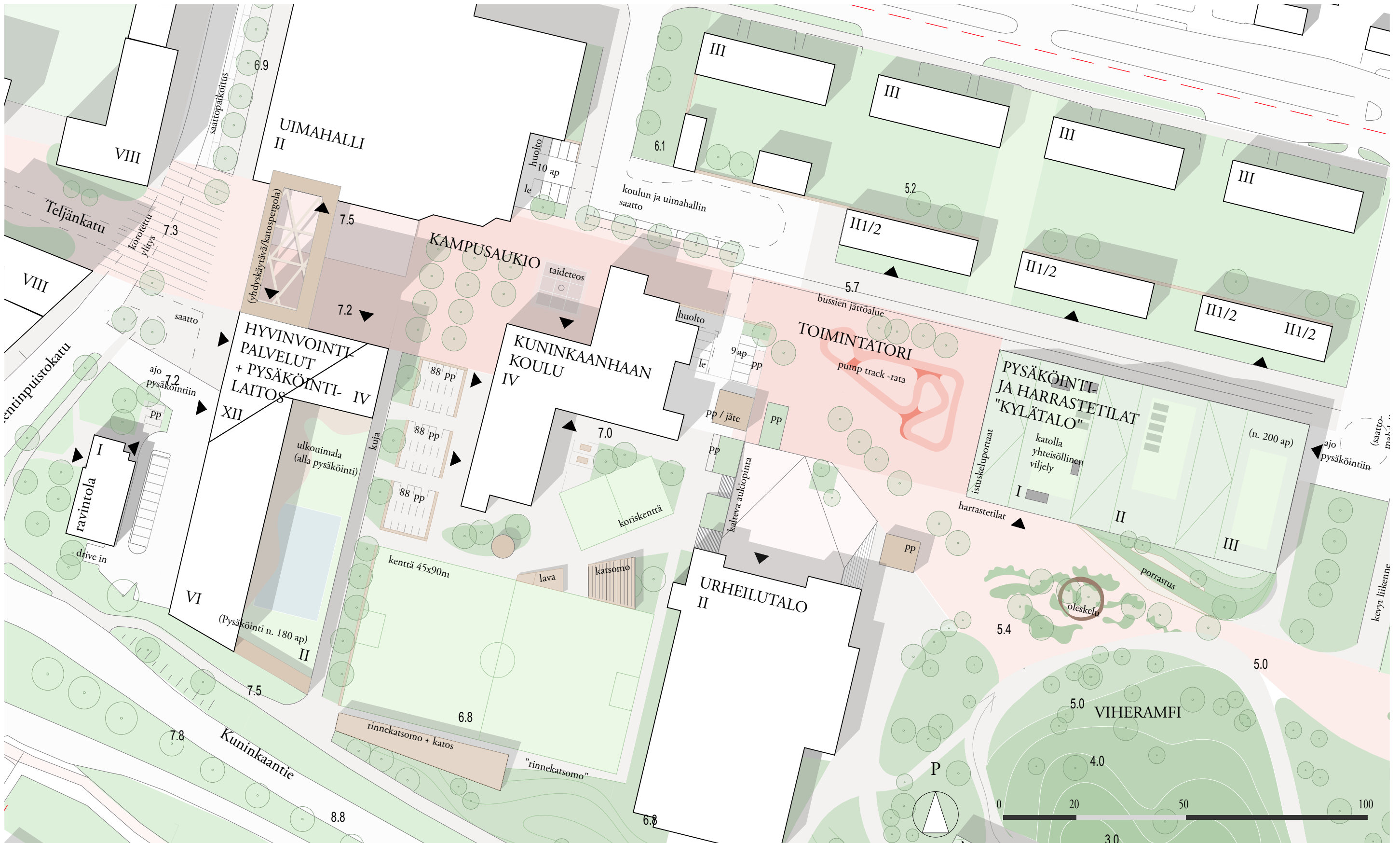
KESKUSAUKIO

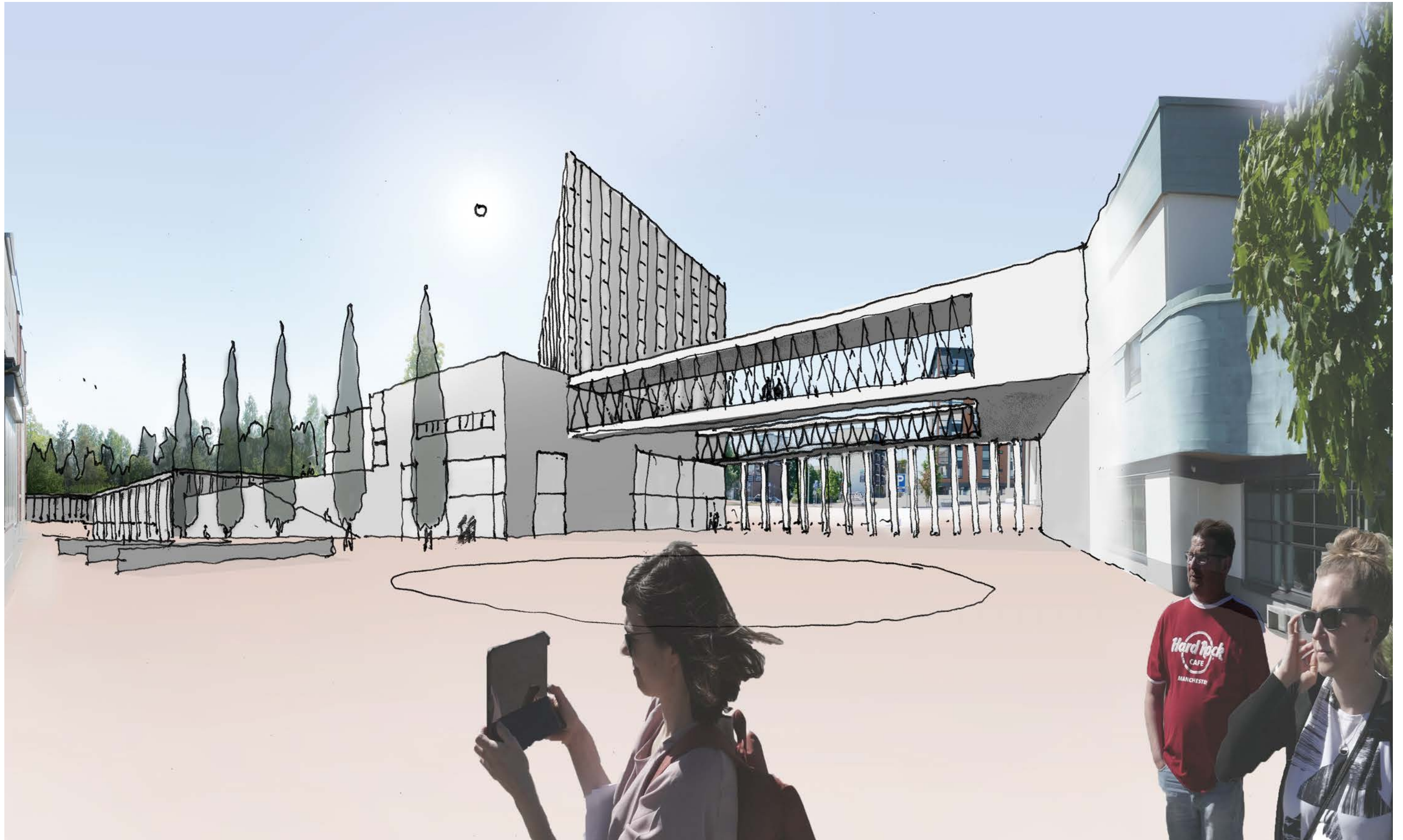
NÄKYMÄLUONNOS KESKUSAUKIOLTA

HYVINVOINTIKAMPUS

NÄKYMÄLUONNOS KAMPUKSELTA

NÄKYMÄLUONNOS RAITILTA

